ΑΡΧΙΜ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΙΕΡΟΚΗΡΥΞ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Ο ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΜΑΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΣ

Στήν δεύτερη ἑβδομάδα (Β΄ Νηστειῶν-Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ) τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ζοῦμε ἔντονα καί μέ πνευματική ἐγρήγορση τήν προετοιμασία μας γιά νά ὑποδεχθοῦμε τόν Ἀναστάντα Κύριό μας. Αὐτή ἡ πνευματική ἐγρήγορση τονώνεται μέ τά μηνύματα τῆς ἑκάστης Κυριακῆς πού μᾶς βοηθοῦν ὡς πνευματικές βακτηρίες γιά τήν πορεία μας καί γιά τά ὅρια μας πρός τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας.

Λαμβάνουμε ἀφορμή ἀπό τό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας (*Εβρ.* 1, 10 - 2, 3) καί τό Εὐαγγελικό ἀντίστοιχο (*Μᾶρκ.* 2, 1-12) γιά νά σχολιάσουμε καί νά δείξουμε τό πνευματικό νόημα πού μπορεῖ κανείς νά λάβει ἀπό τά κείμενα αὐτά καί νά τόν ἐνισχύσουν στόν ἀγῶνα του καί στήν πίστη του γενικότερα.

Χριστιανική κοσμολογία

Μέ μεγάλη καί αἰνιγματική περιέργεια στέκεται πάντοτε ὁ ἄνθρωπος μπροστά στό μυστηριῶδες σύμπαν. Ὁ κόσμος μέ τούς ἀναρίθμητους «γαλαξίες» καί τά «νεφελώματα», τούς «ἡλίους», τά «ἄστρα», ἀλλά καί τό πλανητικό σύστημα, στό ὁποῖο ἀνήκει ἡ γῆ, ἡ Σελήνη καί οἱ γνωστοί μας πλανῆτες συγκεντρώνει τό μεγάλο ἐνδιαφέρον τοῦ σύγχρονου ἰδίως ἀνθρώπου, πού ζεῖ στή λεγόμενη «ἐποχή τοῦ διαστήματος». Ἐπειδή δέ γιά τό θέμα αὐτό λέγονται καί γράφονται πολλά, μερικά ἀπό τά ὁποῖα εἶναι ἀντίθετα καί πρός τή σύγχρονη ἐπιστημονική ἔρευνα, θά πρέπει νά προσέξουμε ἰδιαίτερα ὅσα γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στή σημερινή περικοπή γύρω ἀπό τίς βασικές ἀλήθειες τῆς χριστιανικῆς κοσμολογίας.

Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου

Ποιά εἶναι ἡ προέλευσις τοῦ Σύμπαντος; Μήπως ὑπῆρχε πάντοτε (αἰωνιότητα τῆς ὕλης) ἤ μήπως εἶναι προϊόν τυχαίων συνδυασμῶν καί συμπτώσεων πού εἶναι ἄγνωστες σέ ἐμᾶς; Τίποτε ἀπό ὅλα αὐτά, ἀπαντᾶ ὁ Ἀπόστολος. Καί ἀναπτύσσοντας τή χριστιανική διδασκαλία περί τοῦ κόσμου διακηρύττει: «ὁ Θεός δημιούργησε τόν κόσμο. Αὐτός δημιούργησε καί στερέωσε τή γῆ μέσα στό ἀχανές διάστημα καί ἀπό τά δημιουργικά του χέρια προῆλθαν τά ἑκατομμύρια ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ».

Ἡ ἀπάντηση λοιπόν τῆς χριστιανικῆς κοσμολογίας στό ἐρώτημα περί τοῦ κόσμου εἶναι ὅτι ἡ ὕλη καί τό οὐράνιο σύμπαν προῆλθαν «ἐκ τοῦ μηδενός», χάρη στή δημιουργική ἐπέμβαση τοῦ παντοδύναμου Δημιουργοῦ. Εἶναι δέ χαρακτηριστικό, ὅτι καί οἱ μεγάλοι ἀστρονόμοι, παλαιότεροι καί νεότεροι, ἀποδέχονται τή βιβλική θέση περί «δημιουργίας» τοῦ κόσμου. Ὁποιαδήποτε ἀπομάκρυνση ἀπό τή βασική αὐτή ἀλήθεια εἶναι ἀντίθετη ὄχι μόνο στή χριστιανική κοσμολογία, ἀλλά καί στήν ἐπιστημονική ἔρευνα.

Τό τέλος καί ἡ ἀλλαγή τοῦ κόσμου

Ἡ σημερινή ὅμως μορφή καί τό σχῆμα τοῦ ὑλικοῦ σύμπαντος δέν εἶναι μόνιμα καί αἰώνια. Εἶναι προσωρινά. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐπαναλαμβάνοντας τά λόγια της Ἁγίας Γραφῆς, διδάσκει ὅτι «τό οὐράνιο σύμπαν κάποτε θά παλιώσει, ὅπως παλιώνουν τά ροῦχα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεός ὅμως μέ μία νέα δημιουργική του ἐπέμβαση θά ἀλλάξει, θά μεταμορφώσει καί θά ἀνακαινίσει τόν κόσμο, ὅπως ἐμεῖς γυρίζουμε ἀνάποδα τά ροῦχα μας καί τά κάνουμε καινούργια».

Ἡ χριστιανική κοσμολογία λοιπόν δέχεται τήν προσωρινότητα τῆς γῆς καί τοῦ Σύμπαντος κόσμου. Ὅπως δέχεται, ὅτι ὁ κόσμος εἶχε ἀρχή, ἔτσι διδάσκει, ὅτι ὁ κόσμος αὐτός θά ἔχει καί τέλος. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος γράφει σχετικά: «τό σημερινό οὐράνιο σύμπαν θά καεῖ καί ἀπό τήν καύση τά οὐράνια σώματα θά διαλυθοῦν. Μαζί δέ μέ τούς οὐράνιους κόσμους τῶν ἄστρων θά κατακαεῖ καί ἡ γῆ μαζί μέ ὅλα τά ἔργα πού ὑπάρχουν πάνω σέ αὐτήν» (*Β΄ Πέτρ.* 3, 10).

Ἡ «καύση» ὅμως αὐτή τῆς γῆς καί τοῦ κόσμου δέν θά εἶναι πυρκαγιά καταστροφῆς καί ἀφανισμοῦ, ἀλλά καμίνι καθάρσεως, ἀλλαγῆς, ἀνακαινίσεως καί μεταμορφώσεως τοῦ σύμπαντος. Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης, στήν οὐράνια ἀποκάλυψη πού τοῦ ἔκανε ὁ Θεός γιά τή συντέλεια τοῦ κόσμου καί τό τέρμα

τῆς ἱστορίας, γράφει ὅτι «εἶδε ἕνα καινούργιο οὐράνιο κόσμο καί μία καινούργια γῆ». Σημειώνει, μάλιστα, ὅτι «ἡ ἀρχική μορφή τοῦ κόσμου, τῆς γῆς καί τῆς θάλασσας δέν ὑπῆρχε. Γιατί ὅλα εἶχαν ἀλλάξει. Ὅλα τά παλαιά εἶχαν γίνει καινούργια» (*Ἀποκ.* 21, 1).

Ὁ Ἴδιος ὁ Κύριος ἀποκάλυψε, ὅτι ἡ ἀλλαγή καί ἀνακαίνιση τοῦ σύμπαντος θά γίνει κατά τή Δευτέρα παρουσία Του (*Ματθ.* 24, 29).

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι θά ἀναστηθοῦν, κατά τήν κοινή Ἀνάσταση, θά δοῦν ἕνα καινούριο καί ὄμορφο κόσμο. Μεταμορφωμένοι καί αὐτοί θά ζήσουν σέ ἕνα μεταμορφωμένο, ἀνακαινισμένο κόσμο, ἀπείρως καλύτερο καί τελειότερο ἀπό τό σημερινό! Τό καινούργιο αὐτό φυσικό περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου θά βρίσκεται σέ τέλεια ἁρμονία μέ τόν ἄνθρωπο, χωρίς νά τοῦ δημιουργεῖ πιά κανένα πρόβλημα. Τό φυσικό περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου θά ἔχει πιά γίνει πραγματικός «κόσμος», στολίδι δηλαδή καί κόσμημα, χαρά καί ἀπόλαυση τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ στάση, ἑπομένως, τοῦ χριστιανοῦ ἔναντι τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἶναι θετική. Ὁ χριστιανός βλέπει τή φύση καί τόν κόσμο μέ τά μάτια τοῦ «σήμερα» καί τοῦ «αὔριο». Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ χριστιανός, πού πιστεύει ὅτι ὁ κόσμος εἶναι δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, πρωτοστατεῖ στίς σύγχρονες προσπάθειες γιά τή διατήρηση καί διάσωση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ὁ χριστιανός πού γνωρίζει ὅτι ἡ πρώτη ἐντολή τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο ἦταν «νά ἐργάζεται καί νά φυλάττει» (*Γέν.* 2, 15) τό φυσικό περιβάλλον θά κάνει ὅ,τι μπορεῖ, ὥστε ὁ κόσμος νά θεωρεῖται ὄχι πιά «ὑλικό ἐκμεταλλεύσεως», ἀλλά ἔργο τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ, πού ἀξίζει κάθε σεβασμό καί κάθε προστασία.

«Ὁ θεραπευτής τῶν Ψυχῶν καί τῶν Σωμάτων»

Στό θαῦμα πού ἀναφέρεται στό ἱερό Εὐαγγέλιο (τῆς Κυριακῆς Β΄ Νηστειῶν - Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ) ὁ Κύριός μας ἔχει ἐξουσία, μπορεῖ νά συγχωρεῖ ἁμαρτίες καί νά θεραπεύει ἕνα παραλυτικό, ἀφοῦ προηγουμένως συγχώρησε τίς ἁμαρτίες του. Ἀπό αὐτό συμπεραίνεται ὅτι ὁ Κύριός μας ὡς Θεός μπορεῖ νά συγχωρεῖ ἁμαρτίες καί νά θεραπεύει ἀσθένειες. Εἶναι ἰατρός τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων μας.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι διπλός, ψυχή καί σῶμα. Καί τά δύο αὐτά συστατικά του εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Ὅπως νοσεῖ τό σῶμα, γηράσκει καί ἀποθνήσκει, ἔτσι νοσεῖ καί ἡ ψυχή, γηράσκει καί ἀποθνήσκει, ὄχι ὅμως μέ τό τρόπο πού ἀσθενεῖ καί ἀποθνήσκει τό σῶμα. Ἄλλης φύσεως-ποιότητος εἶναι ἡ ἀσθέ-

νεια καί ὁ θάνατος τοῦ σώματος, ἀπό αὐτῆς πού εἶναι ἡ ἀσθένεια καί ὁ θάνατος τῆς ψυχῆς. Ψυχή καί σῶμα συνθέτουν τόν ὅλον ἄνθρωπο. Τά δύο αὐτά εἶναι ἀρραγῶς συνδεδεμένα μεταξύ τους. Ὁ σύνδεσμός τους διατηρεῖ τόν ἄνθρωπο στήν παροῦσα ζωή, ἐνῶ ἡ διάλυσή τους δημιουργεῖ τόν θάνατο τοῦ σώματος καί τήν διάλυσή του. Ἕνεκα τοῦ συνδέσμου ψυχῆς καί σώματος, ἡ κατάσταση τοῦ ἑνός συστατικοῦ ἐπιδρᾶ στήν κατάσταση τοῦ ἄλλου. Νοσεῖ δηλαδή τό σῶμα, πονᾶ καί ἡ ψυχή. Ὑγιαίνει ἡ ψυχή, λαμπρύνεται καί τό σῶμα. Τό μέν σῶμα ἀσθενεῖ ὡς ὑλικό, ἡ δέ ψυχή ἀσθενεῖ ὡς πνευματικό στοιχεῖον. Τίς ἀσθένειες τοῦ σώματος τίς γνωρίζουμε. Ἐκεῖνες πού δέν γνωρίζουμε εἶναι οἱ ἀσθένειες καί οἱ ἐξαλλοιώσεις τῆς ψυχῆς.

Ἡ ψυχή μας δέν δημιουργήθηκε ἀπό τόν Θεό μέ τήν ποιότητα πού ἔχει τώρα βασανιζομένη ἀπό τά πάθη καί τίς ἁμαρτωλές ἐπιθυμίες. Δημιουργήθηκε λαμπρή, φωτεινή, ἐλεύθερη, σέ κοινωνία μέ τόν Θεό. Ὁ Θεός τήν δημιούργησε «κατ' εἰκόνα» Του. Ὅπως δηλαδή εἶναι Ἐκεῖνος, ἔτσι δημιούργησε καί τήν ψυχή μας. Εἶχε δηλαδή ἄλλη κατάσταση ἀπό αὐτή στήν ὁποία εὑρίσκεται σήμερα. Τήν φθορά αὐτή προκάλεσε ἡ ἁμαρτία, ἡ ὁποία ἐδημιούργησε τά ἁμαρτωλά πάθη τῆς ψυχῆς, τόν ἐγωϊσμό, τόν φθόνο, τόν φόνο, τήν μνησικακία, τήν πορνεία, τή φιλαργυρία, τή λαιμαργία-γαστριμαργία, τήν ἀκηδία καί ἄλλα ὅμοια πάθη.

Συνέπεια τῆς ψυχικῆς ἀσθένειας ἦταν ἡ ὑποταγή τοῦ ὑλικοῦ σώματος στή φθορά καί τόν θάνατο. Ἔτσι πρέπει νά θεωροῦνται ὅλα τά προβλήματα ἀσθενείας τοῦ ἀνθρώπου, ὡς συνέπεια δηλαδή ἤ τῆς συλλογικῆς-προπατορικῆς ἁμαρτίας, ἤ τῶν προσωπικῶν μας ἁμαρτιῶν.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ἔχει τήν δύναμη νά ἀπαλλάξει τήν ψυχή ἀπό τήν τυραννία τῶν παθῶν, νά συγχωρήσει τίς ἁμαρτίες μας καί νά θεραπεύσει τό σῶμα μας. Τήν ἐξουσία νά συγχωρεῖ ἁμαρτίες τήν ἔχει ἐπειδή εἶναι Θεός καί Κύριος. Ἡ ἁμαρτία εἶναι προσβολή τοῦ Θεοῦ. Τήν ἐνεργεῖ ὁ ἄνθρωπος μέ τήν θέλησή του ἤ τήν συγκατάθεσή του συμβουλευόμενος ἀπό τόν διάβολο μέ σκοπό νά προσβάλει τόν Θεό. Ἡ ἁμαρτία δείχνει ἀδιαφορία, ἐγωϊσμό, ἐχθρότητα γιά τόν Θεό καί τό θέλημά του.

Ἑπομένως, Ἐκεῖνος πού δικαιοῦται νά συγχωρεῖ εἶναι Ἐκεῖνος πού προσβάλλεται ἀπό τήν ζωή μας. Κι ὁ Θεός μᾶς συγχώρησε. Συνεχίζει νά μᾶς συγχωρεῖ, ὅταν ἐμεῖς μετανοοῦμε καί ταπεινωνόμαστε μπροστά του.

Ἀγωνιζόμαστε μαζί μέ τόν Χριστό νά ἐλευθερωθοῦμε ἀπό τήν τυραννία τῶν ἁμαρτωλῶν παθῶν. Μόνος του οὐδείς δύναται νά νικήσει. Μόνο μέ τόν Χριστό νικιέται ἡ ἁμαρτία, ὁ διάβολος, γιατί ὁ Χριστός εἶναι ὁ μοναδικός καί ἀληθινός ἰατρός τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων ἡμῶν.

Ἰδιαίτερη ἐντύπωση κάνει ὅτι ὁ Ἰησοῦς δέν ἀναφέρεται στήν πίστη τοῦ ἀρρώστου, πού τελικά γίνεται καλά, ἀλλά στήν πίστη «αὐτῶν», δηλαδή ἐκείνων πού τόν μεταφέρουν. Δέν ἀποκλείεται, σύμφωνα μέ μία ἄλλη ἄποψη, ἡ λέξη «αὐτῶν» νά περιλαμβάνει ὄχι μόνο τούς τέσσερεις ἄνδρες πού βάσταζαν τό κρεβάτι, ἀλλά καί τόν ἴδιο τόν παραλυτικό. Τό βέβαιο πάντως εἶναι ὅτι στό θαῦμα πού περιγράφει τό Εὐαγγέλιο εἶναι παροῦσα μία πίστη συλλογική, πού προϋποθέτει συνεργασία, κοινό προγραμματισμό καί κοινή ἐνέργεια.

Κι ὅλα αὐτά συνυφαίνονται μέ ἀληθινό ἐνδιαφέρον γιά τόν ἄρρωστο, συνοδεύονται μέ τόλμη καί ἐφευρετικότητα. Ὅταν ἡ ἀδιαφορία τοῦ κόσμου τούς φράζει σάν τεῖχος τήν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, στό ὁποῖο βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς, αὐτοί καταφέρνουν νά ἀνοίξουν πέρασμα ἀπό τό πιό ἀπίθανο μέρος. Ἀνεβαίνουν στήν στέγη, δημιουργοῦν ἕνα μεγάλο ἄνοιγμα στήν ὀροφή καί κατεβάζουν τόν παραλυτικό καταμεσῆς στό πλῆθος, μπροστά στόν Διδάσκαλο. Μία τέτοια περιπέτεια εἶχε ἀπαιτήσει ἀπό ὅλη τήν ὁμάδα βεβαιότητα ὅτι ἄξιζε κάθε κόπο νά πλησιάσουν τόν Ἰησοῦ καί, κυρίως, συντονισμό προσπαθειῶν. Ἄν ἦταν ἕνας ἤ δύο μόνο, θά ἦταν ἀδύνατο ἕνα τέτοιο τόλμημα καί κατόρθωμα.

Ὅταν μέ κίνητρο τήν ἀγάπη ἡ προσωπική πίστη τοῦ ἑνός συνταιριάζει μέ ἐκείνη τῶν ἄλλων, ἡ ἔντασή της πολλαπλασιάζεται. Οἱ μαθητές τοῦ Χριστοῦ ἀπ᾽ ἀρχῆς δέν ἔμειναν μονάδες, συγκεντρώθηκαν γύρω του καί ἀπετέλεσαν μία εἰδική κοινότητα. Στήν συνέχεια, μέ τήν παρουσία τοῦ Παρακλήτου, συνέστησαν τήν Ἐκκλησία. Στήν μεγάλη αὐτή ὀργανική ἑνότητα ἡ πίστη, ἡ ἀγάπη καί ἡ προσευχή τοῦ κάθε πιστοῦ ἐνισχύονται ἀπό τήν παρουσία τῶν ἄλλων. Ἡ «ἀτομική» ἱκεσία καί πίστη ἑνώνονται μέ τήν προσευχή καί πίστη ὅλων τῶν ἁγίων ζώντων σ᾽ αὐτή τήν γῆ καί στήν αἰωνιότητα ὅλης τῆς Ἐκκλησίας καί ἔτσι ἀνυψώνονται σ᾽ ἕνα ἄλλο ἐπίπεδο, ἀποκτοῦν ἄλλες διαστάσεις, λάμψη καί δύναμη, γίνονται «ἐκκλησιαστικές».

Θαυμαστές ἐπεμβάσεις τοῦ Κυρίου σχετίζονται μέ τήν πίστη, ὄχι μόνο τοῦ ἐνδιαφερομένου ἀλλά καί τῶν γνωστῶν του, πού τόν ἀγαποῦν. Γι᾽ αὐτό στήν ὀρθόδοξη παράδοση ἐπίμονα ζητοῦμε προσευχές τῶν ἄλλων, τῶν προσφιλῶν μας τῆς στρατευομένης καί τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας.

Γνωρίζουμε ὅτι, ἔχοντες μέ τό βάπτισμα ἐνσωματωθεῖ στό μυστικό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί διατηρῶντας ζωντανή τήν σχέση αὐτή μέ τήν συμμετοχή μας στά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, δέν εἴμαστε ἀπομονωμένοι στόν ἀτομικό μας ἀγώνα καί στήν ἀτομική μας εὐθύνη. Ἀλλά ὅτι ἡ πίστη τῶν ἄλλων ἔχει εὐεργετικές συνέπειες, γιά ἐμᾶς, ὅπως καί ἡ λιγοστή δική μας πίστη θετική σημασία γιά ἄλλους. Ἔτσι, αἰσθανόμαστε εὐγνωμοσύνη γιά ἕνα σωρό ἀγνώστους καί

γνωστούς ἀδελφούς μας πού μᾶς στηρίζουν μέ τήν ἀγάπη καί τήν ἱκεσία τους, πού ζοῦν κοντά μας, ἤ ἴσως σέ συνεχή λατρεία τοῦ Θεοῦ, σέ κάποια μονή, ἤ ἔρημο. Καί δέν μᾶς μολύνει ἡ ψευδαίσθηση ὅτι τό λίγο πού ἔχουμε εἶναι «ἀτομικό» «δικό μας», ἀλλά ξέρουμε ὅτι προέρχεται ἀπό τόν Θεό καί τήν Ἐκκλησία τῶν πιστῶν. Ὑπάρχει μία συνεχής ἀλληλοαντίδοση μέσα στό μυστικό αὐτό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὅπου συντελεῖται τό μυστήριο τῆς θείας Ἀγάπης.

Ἡ ἀνταπόκριση τοῦ Κυρίου στήν συλλογική πίστη τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶναι ἄμεση, ἀλλά τά λόγια μέ τά ὁποῖα ἀρχίζει δημιουργοῦν ἔκπληξη. Ἀπευθυνόμενος στόν Παραλυτικό τοῦ λέγει: «Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου». Ἐκεῖνο πού θά περίμενε κανείς ν᾽ ἀκούσει ἀπό τό στόμα τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἕνας λόγος παρηγορητικός, θεραπευτικός καί ὄχι ἀναφορά στίς ἁμαρτίες. Ἀλλά ὁ Χριστός δέν στέκει στήν ἐπιφάνεια τῶν ζητημάτων. Ὁ λόγος του εἰσδύει στήν καρδιά τοῦ προβλήματος. Πηγαίνει σ᾽ ἕνα βαθύτερο ἐπίπεδο, κατ᾽ εὐθείαν στήν οὐσία. Στήν συγκεκριμένη περίπτωση τοῦ παραλυτικοῦ, ἡ συνάφεια ἀσθενείας καί ἁμαρτίας καί, συνεπῶς, ἡ σχέση συγχωρήσεως καί θεραπείας ἦταν φαίνεται ἄμεση. Ἡ νοσηρή πραγματικότητα δέν σχετίζεται μέ ἁπλές ἐξωτερικές αἰτίες, μέ «πράγματα», ἀλλά μ᾽ ἕνα ρῆγμα τῶν προσωπικῶν σχέσεων ἀνθρώπου καί Θεοῦ, δηλαδή μέ αὐτό πού ἀποτελεῖ τήν οὐσία τῆς ἁμαρτίας. Ἀπό ἐκεῖ συνεπῶς ἔπρεπε ν᾽ ἀρχίσει ἡ θεραπεία ἀπό τήν ἀπομάκρυνση τῆς νοσογόνου αἰτίας, μέ τήν συγχώρηση. Ἡ πρώτη λέξη «τέκνον» ἐπανορθώνει τήν διαταραγμένη σχέση τοῦ παραλυτικοῦ μέ τόν Θεάνθρωπο καί ἀποτελεῖ τόν πρόλογο τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν καί τῆς ὁριστικῆς θεραπείας.

Τό χριστιανικό μήνυμα δέν ἔπαψε νά τονίζει ὅτι βασικά ὁ πόνος σχετίζεται μέ τήν ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θεό. Γι᾽ αὐτό καί ἀργότερα, στήν διαδρομή τῶν αἰώνων, οἱ ἐμπνευσμένοι χριστιανοί θά ἐνδιαφερθοῦν γιά ὅλο τό φᾶσμα τοῦ πόνου, γιά τήν ἀρρώστια καί τήν ἁμαρτία πού μαστίζουν τίς ἀνθρώπινες κοινωνίες καί θά ἀναδειχθοῦν πρωταγωνιστές στόν ἀγῶνα γιά τήν ὑπέρβασή τους.

Ἡ στενή σχέση παραλυσίας καί ἁμαρτίας πού ἀποκαλύπτουν τά λόγια τοῦ Χριστοῦ στήν περίπτωση τοῦ συγκεκριμένου ἀνθρώπου, δείχνει σέ μικρογραφία τό βαθύτερο δράμα πού παίζεται καί στήν ἄρρωστη ζωή κάθε κοινωνικοῦ συνόλου. Ἡ ποικιλόμορφη παράλυση ἑνός μικροῦ ἤ μεγάλου κοινωνικοῦ σώματος δέν εἶναι ἕνα ἁπλό ἐξωτερικό φαινόμενο, ἀλλά συνδέεται ὀργανικά μέ τήν πολύτροπη ἁμαρτία: μέ τήν μανία γιά δύναμη, μέ τήν πλεονεξία, τόν ἐωσφορικό ἐγωϊσμό, μέ τήν ἄδικη ἐκμετάλλευση καί τήν περιφρόνηση τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου. Σ᾽ αὐτό τό βάθος τῶν πραγμάτων στρέφει τή θεϊκή φωνή Του

ὁ Χριστός. Δέν πρόκειται ἐδῶ γιά ρομαντικές ἀντιλήψεις καί ἐπικλήσεις, ἀλλά γιά τόν ὑγιέστερο ρεαλισμό. Ὁ Χριστός ἀποκάλυψε τήν ἀδυσώπητη πραγματικότητα τῆς ἁμαρτίας, πού βρίσκεται κάτω ἀπό κάθε ἄλλη ὀδυνηρή πραγματικότητα. Καί αὐτή θέλησε νά συνειδητοποιήσουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτή συγχώρησε καί γιά τήν ὁριστική ὑπέρβασή της καί ἔδωσε τή δύναμη, τή χάρη Του, τό αἷμα Του, τό πνεῦμα Του.

Οἱ θαυμαστές θεραπεῖες πού πραγματοποίησε ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ καί Υἱός τοῦ ἀνθρώπου δέν ὑπῆρξαν ἁπλή ἀνταπόκριση στήν συγκεκριμένη ἀνάγκη, πού βρέθηκε ἐμπρός του. Ἡ πράξη τοῦ Ἰησοῦ ἔχει μεγαλύτερο βάθος καί παγκόσμιο εὖρος. Οἱ θεραπεῖες αὐτές ἀποτελοῦν «σημεῖα» καί προμηνύματα τῆς γενικότερης ὑπερβάσεως τῆς ἀνθρωπίνης ὀδύνης, καί ἀντιφεγγίζουν τήν τελική καί παγκόσμια νίκη τοῦ Χριστοῦ πάνω στήν ἁμαρτία καί στήν κάθε λογῆς ἀρρώστια. Γι᾽ αὐτό συχνά στά Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν ἐπανέρχονται διάφορα θαύματα θεραπειῶν. Σάν «σύμβολα» τῆς βασιλείας τῆς ἀγάπης πού ἄρχισε ἤδη νά χαράζει μέσα στήν Ἱστορία μέ τήν ἐπί γῆς ἔλευσή Του γιά νά ὁλοκληρωθεῖ στήν δευτέρα ἐν δόξῃ Παρουσία Του θριαμβευτικά καί εὐφρόσυνα.

«Ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης γιά τόν Συνάνθρωπο»

Σύμφωνα μέ τήν διήγηση, κάποιοι ἄνδρες προσπαθοῦν νά φέρουν τόν παράλυτο συνάνθρωπό τους στόν ξακουστό διδάσκαλο γιά νά τόν θεραπεύσει. Ὁ κόσμος ὅμως πολύς καί δύσκολο νά φτάσεις μπροστά στόν Κύριο πού βρίσκεται στήν οἰκία. Τί κάνουν λοιπόν; Ξεπερνοῦν τόν ἑαυτό τους ἀνεβάζουν τόν παράλυτο στήν στέγη τοῦ σπιτιοῦ, βγάζουν τά κεραμίδια καί κατεβάζουν τόν παράλυτο μέ σχοινιά μπροστά στόν διδάσκαλο. Τί ἦταν αὐτό πού τούς ἔδωσε τόση δύναμη, τί ἦταν αὐτό πού τούς ἔκανε νά ξεπεράσουν κάθε ἐμπόδιο καί νά κάνουν κάτι πού προκαλεῖ θαυμασμό καί ἔπαινο; Ἦταν ἡ ἀγάπη τους γιά τόν συνάνθρωπο πού συγκινεῖ, ἡ ἀγάπη πού λείπει ἀπό τήν σημερινή ἐποχή μας καί μᾶς κάνει νά εἴμαστε ἀπόμακροι καί ξένοι πρός ὅλους.

Ἄν εἶναι κάτι πού λείπει ἀπό τήν σημερινή κοινωνία μας, αὐτό εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν ἄλλον ἄνθρωπο. Ὑπάρχουν βέβαια πολλῶν εἰδῶν ἀγάπης, ἀλλά μία πραγματική ἀγάπη λείπει σχεδόν παντελῶς ἀπό τήν ζωή μας. Οἱ περισσότεροι ἀπό ἐμᾶς ἔχουμε τοποθετήσει στό ἐπίκεντρο τῆς ζωῆς μας τόν ἴδιο μας τόν ἑαυτό. Ἔτσι, καταντήσαμε νά θεοποιοῦμε τόν ἑαυτό μας καί νά ἐξαντλοῦμε τά τῆς ζωῆς μας στήν ἐκπλήρωση τῶν ἐπιθυμιῶν του. Αὐτή

ἀκριβῶς ἡ στροφή πρός τόν ἑαυτό μας μᾶς ἀποκλείει ἀπό τό νά ἐνδιαφερόμαστε γιά τούς ἄλλους ἀνθρώπους, ἀποκλείοντας ἔτσι τήν κοινωνία μαζί τους. Γινόμαστε ξένοι πρός ὅλους, ἀδιαφορῶντας γιά τό ὅτι κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἀδελφός μας, ἐγκλωβιζόμενοι στά στενά ὅρια τοῦ ἑαυτοῦ μας, κάνοντας τό πᾶν γιά νά ἱκανοποιήσουμε αὐτόν καί μόνο. Ἡ κοινωνία ἔχασε τήν κοινωνικότητά της καί ἔγινε στήν οὐσία ἀκοινώνητη, ἀφοῦ στίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων βασιλεύει τό συμφέρον καί τό πρόσχημα.

Αὐτή ἡ ἀντικοινωνικότητα καί ἡ ἀποξένωση δημιουργήθηκε ἀπό τήν ἀλλοίωση τῶν συνειδήσεων ἀπό κάποιους τάχα προοδευτικούς πού ὁδήγησαν τούς ἀνθρώπους στό κυνήγι τῆς ἡδονῆς, τῶν χρημάτων καί τῆς καλοπέρασης. Τά ἰδεολογήματα μερικῶν πέτρωσαν στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων, τούς ἔκαναν σκληρούς καί ἀπάνθρωπους. Ξερίζωσαν ἀπό τίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων τήν ἀγάπη, κάνοντάς τους νά εἶναι παντελῶς ἀδιάφοροι γιά τούς ἄλλους ἀνθρώπους καί ἀσυγκίνητοι μπροστά στήν ἀνάγκη τοῦ ἄλλου. Ὁ καθένας κλείσθηκε στόν ἑαυτό του, καί, προχωρῶντας, ἔγιναν βλαπτικοί γιά τούς ἄλλους. Γι᾽ αὐτό ἐπικράτησε καί τά τελευταῖα χρόνια νά χαρακτηρίζουμε τήν κοινωνία μας ὡς ζούγκλα. Ζούγκλα πού μέσα της ζοῦν ἀνθρωπόμορφα θηρία, θηρία σαρκοβόρα καί αἱμοχαρῆ, θηρία πού θέλουν νά κατασπαράξουν ἀκόμα καί μικρά καί ἀθῶα ζωάκια μή ἔχοντας ἴχνος εὐσπλαγχνίας καί ἀγάπης μέσα τους. Καί ὅλα αὐτά δέν γίνονται ἔτσι ὅπως στήν πραγματική ζούγκλα βλέπουμε, ἀλλά γίνονται ἀναίμακτα καί ἡσύχως. Χωρίς θόρυβο, καί μέ ὑποκριτική εὐγένεια καί ψεύτικο χαμόγελο, ὁ ἕνας κατατρώγει τόν ἄλλο, τόν ἀδικεῖ, τόν ταπεινώνει, τόν ξημιώνει, τόν ἐξουθενώνει καί τόν ὁδηγεῖ στήν ἀπόγνωση καί στό χάος. Οἱ ἄνθρωποι γίνονται σκληροί, ἀνάλγητοι, δέν τούς ἐνδιαφέρει ἄν κάποιος ὑποφέρει, ἄν πονάει, φτάνει νά μήν συμβαίνει στούς ἴδιους. Σφυρίζουμε ἀδιάφορα γιά ὅλα αὐτά τά ὁποῖα συμβαίνουν δίπλα μας ἀκόμα καί σέ πολύ κοντινούς μας ἀνθρώπους. Μένουμε ἀσυγκίνητοι μπροστά στό πρόβλημα τοῦ ἄλλου, στήν ἀνέχειά του, στήν ἀνεργία του, στίς δυσκολίες του. Γινόμαστε καθημερινά μάρτυρες διαφόρων συγκλονιστικῶν γεγονότων πού ὅμως μᾶς κάνουν νά εἴμαστε παγεροί καί νά ἀφήνουμε σέ ἄλλους νά βοηθήσουν καί νά ἐνδιαφερθοῦν. Κάνουμε ἐπίπλαστα πράγματα καί ἐνέργειες, εἴτε γιά νά φτιάξουμε τό προφίλ μας εἴτε γιά νά ἀνέβουμε στά μάτια τοῦ κοινωνικοῦ μας κύκλου. Βοηθοῦμε ἐπιφανειακά, γιά νά δείξουμε στούς ἄλλους τήν δῆθεν φιλανθρωπία μας, ἡ ὁποία στήν πραγματικότητα εἶναι ἀνύπαρκτη.

Καί αὐτό φαίνεται διότι στήν πραγματικότητα ἀκόμα καί μπροστά σ᾽ αὐτές τίς δύσκολες κοινωνικές καταστάσεις θέλουμε νά βοηθήσουμε ὄχι ἀπό ἀγάπη

ἀλλά γιά νά προβληθεῖ ἡ προσωπικότητά μας καί νά καταξιωθοῦμε «ὡς κοινωνικοί ἐργάτες». Ἄν ἡ κοινωνία μας δέν εἶναι μία κοινωνία ἀγάπης, δέν χρειάζεται τίποτε ἄλλο γιά νά χαρακτηρισθεῖ αὐτή ἡ κοινωνία ὡς κοινωνία μίσους καί ἐγκλήματος. Καί ὅμως ὑπάρχει τρόπος γιά νά μετατρέψουμε αὐτήν τήν κατάσταση σέ μία κοινωνία ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμη, εἶναι ἕνας μοχλός παντοδύναμος πού μπορεῖ ἀκόμα νά μετακινήσει καί τήν γῆ. Εἶναι πολύ κρίμα νά μένουμε μακριά ἀπό αὐτήν τήν ὑπέροπλο δύναμη. Νά ζοῦμε ἀποξενωμένοι καί κλεισμένοι στό φοβερό ἐγώ μας. Πρέπει νά ξυπνήσουμε τόν ἄνθρωπο τῆς ἀγάπης, πού κρύβεται μέσα μας, φοβισμένος ἀπό τή φιλαυτία μας καί τόν ἐγωϊσμό μας.

Ἡ ἀγάπη εἶναι ἕνας μοχλός, τόν ὁποῖο πρέπει νά ἐνεργοποιήσουμε. Μέ τή βοήθεια τῆς ἀγάπης θά μπορέσουμε νά σηκώσουμε τά βάρη τῆς ζωῆς μας καί νά μετακινήσουμε τούς ὀγκόλιθους τῆς ἀδιαφορίας γιά τούς ἄλλους. Ἔτσι, μέ ὁδηγό τήν πραγματική ἀγάπη ἡ ζωή μας θά πάρει πραγματικό νόημα καί ζεστασιά.